

Măsura M4/4A

Investiții neproductive în gestionarea zonei Natura 2000

Măsura este nou aplicată în Teritoriul GAL Maramureș Vest fiind astfel o măsură inovativă atipică. Măsura se integrează în proiectul global GAL Maramureș Vest: realizarea infrastructurilor mici pe teritoriul acoperit de parteneriat.

CODUL Măsurii: M4/4A

Tipul măsurii: ✓ INVESTIȚII

✓ SERVICII

SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL.

Context European și Național: Rețeaua europeană de arii protejate Natura 2000 a fost instituită în România începând cu anul 2007, desemnarea oficială a Ariilor de Protecție Specială Avifaunistică și a Siturilor de Importanță Comunitară fiind realizată în baza H.G 1284/2007, respectiv H.G 971/2011. Pe termen lung, scopul acestui instrument al Uniunii Europene este de a reface, conserva și dezvolta biodiversitatea de specii, plante și habitate deosebit de valoroase protejându-le prin legislație dedicată ce impune anumite restricții ale intervenției factorului uman. Condiționalitățile legislative nu exclud totuși posibilitățile de desfășurare a anumitor activități din partea omului, dacă acele activități nu aduc atingere valorilor naturale și sunt folosite într-un concept de valorificare sustenabilă. Potențialul acestor zone stă în însăși existența lor, de aceea operațiunile de creștere a vizibilității sau amenajării de puncte de informare pot fi îmbinate în viitor cu sectorul de turism local. Împreună pot genera puncte de interes pentru categorii de turiști interesați tocmai de specificul fiecărei arii în parte.

Context Local: În teritoriul Maramureș Vest există conform listei anexă Ghid 19.2, 3 arii protejate Natura2000¹ și 1 zonă cu valoare naturală ridicată HNV². Se mai găsește în plus o zonă montană defavorizată pe suprafața orașului Tăuții Magherauș³. Suprafața totală a acestor situri Natura 2000 este de 41.63 km² și reprezintă 5.30% din suprafața totală a teritoriului GALMMV, cele mai mari suprafețe (de peste 10 km²/comună) fiind în comunele Gârdani și Satulung). Pentru cunoașterea în detaliu a problematicii și a situației la zi a site-urilor din teritoriu, GALMMV a participat activ la proiectul Prefecturii Maramureș derulat în parteneriat cu WWF România⁴, prin care s-au identificat custozii, administratorii și planurile de management acestor zone, pentru pregătirea unor acțiuni comune în vederea valorificării potențialelor acestora în favoarea dezvoltării comunităților locale și a ariilor în sine (gestionare durabilă, conservarea biodiversității).

Poz.	Jud.	Cod EU/RO	Denumire	Stare administrare
41	MM	ROSCI0030	Cheile	Custode: Asociația Profesională

¹ http://madr.ro/informari-dezvoltare-rurala/informari/actualitate-pndr-2014-2020/download/1994_9f17599376e2c9881422552a7af355e5.html

² http://madr.ro/informari-dezvoltare-rurala/informari/actualitate-pndr-2014-2020/download/1996_8886b75fbd82e2898b8d1d803dd9adba.html

³ http://www.apia.org.ro/files/pages/files/Lista_unit%C4%83%C5%A3ilor_administrativ-teritoriale_din_PNDR_Anexa_4A_-_Zone_defavorizate.pdf

⁴ <http://www.prefecturamaramures.ro/dezbaterepublica/natura-2000-maramures/>

			Lapusului	GeoMMed. Are plan de Management
46	MM/ SM	ROSCI0275	Barsau Somcuta	Fără custode (implicit APM MM)
50	MM/SJ	ROSPA0114	Cursul Mijlociu al Somesului	Fără administrator (de stabilit Apele Române sau APM SJ sau APM MM)
	MM/SM	ROSCI0436 ⁵	Somesul Inferior ⁶	Agentia Nationala pentru Arii Naturale Protejate ⁷
	MM	ROSCI0302	Bozinta ⁸	Agentia Nationala pentru Arii Naturale Protejate ⁹

Nevoile specifice ale zonelor Natura 2000 vor putea fi abordate la nivel macro de către administratorii/custozii sau proprietarii terenurilor (UAT-uri, Privati) prin planurile de management orientate către menținerea diversității biologice și a valorii de mediu, păstrând resursele naturale aflate în general în stare bună de conservare. Prin perspectiva managementului durabil, sprijinul prevăzut în prezenta măsură se va acorda cu prioritate acțiunilor de evidențiere a importanței conservării patrimoniului natural de mediu, însă va fi orientat și către investiții neproductive de promovare a siturilor printr-o informare orientată de la rutele principale de acces către arie cât și repere către speciile de plante, animale sau habitate naturale valoroase. Se va facilita astfel conștientizarea folosirii sustenabile a zonelor Natura 2000, într-o relație de generare a beneficiilor mutuale om-natură. Prin conservarea zonelor, acestea vor constitui un punct de atracție pentru turiștii de nișă (ecoturism pe biciclete). Localnicii vor putea oferi turiștilor de nișă ajunși aici servicii și produse locale în general și mai ales produse primare din gama produse recoltate în stare sălbatică de origine vegetală sau animală, (ciuperci, bace, melci etc.) specifice zonei și pe care GALMMV le include în eligibilitatea schemelor de calitate gama de produse cu potențial tradițional.

Corelare cu analiza SWOT și justificarea alegerii măsurii: Existența ariilor protejate Natura 2000 și zone cu valoare naturală ridicată în teritoriul GAL, dar fără acces corespunzător, potențial nevalorificat.

Obiective de dezvoltare rurală: Măsura contribuie la atingerea obiectivului de dezvoltare rurală art. 4 lit. b din Reg. (UE) nr. 1305/2013: asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice.

Obiectiv specific al măsurii: Promovarea patrimoniului natural din sit-urile Natura 2000 prin elemente de informare și accesibilizare, în vederea conștientizării valorii de mediu și a potențialului economic al acestuia. Integrarea Ariilor Protejate în rețelele fizice și logice ale GALMMV.

Măsura contribuie la prioritatea P4 - refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură, lit. a - refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, a activităților agricole de mare

⁵ <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=ROSCI0436>

⁶ ORDIN nr. 46 din 12 ianuarie 2016 privind instituirea regimului de arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România

⁷ <http://anap.gov.ro/>

⁸ <http://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=ROSCI0302>

⁹ <http://anap.gov.ro/>

valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 (1) lit. d constituie **investiții neproductive legate de îndeplinirea obiectivelor din domeniul agromediului și al climei urmărite în cadrul prezentului regulament, inclusiv biodiversitatea, starea de conservare a speciilor și habitatelor, precum și investiții care sporesc valoarea de utilitate publică a unei zone Natura 2000** sau a altor sisteme cu înaltă valoare naturală care urmează să fie definite în program, din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la Domeniul de Intervenție 4A - refacerea, conservarea și dezvoltarea biodiversității, inclusiv în zonele Natura 2000 și în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale sau cu alte constrângeri specifice, a activităților agricole de mare valoare naturală, precum și a stării peisajelor europene, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura contribuie la obiectivele transversale legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea, în conformitate cu Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura M4/4A - Investiții neproductive în gestionarea zonei Natura 2000 având ca beneficiari direcți - grup țintă administratorii ariilor protejate, ONG-uri de mediu, proprietarii de terenuri (agricole, forestiere) sau UAT-urile pe raza cărora se află ariile protejate este complementară cu măsura M7/6B - Investiții în infrastructuri mici, având ca beneficiari direcți UAT-urile din zonă.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M4/4A Investiții neproductive în gestionarea zonei Natura 2000 nu este sinergică cu alte măsuri, fiind singura măsură din strategie care contribuie la prioritatea P4 - refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură.

2. Valoarea adăugată a măsurii:

Existența ariilor protejate Natura 2000 reprezintă un atu pentru întreaga zonă. Din păcate importanța acestor situri este foarte puțin cunoscută, în principal datorită lipsei de informare asupra accesului către ele și evidențierii elementelor valoroase ce alcătuiesc biodiversitatea în ansamblu. Operațiunile eligibile în cadrul acestui sprijin, vor genera activități ce nu există în niciuna din arii și pot fi privite ca un prim pas în abordarea unei inițiative inovative de conștientizare a valorii patrimoniului de mediu. Măsura va genera vizibilitate ariei, oferind totodată un grad mărit de atractivitate și accesibilitate, dar și premisa identificării unor alte surse naționale de finanțare care să ajute în viitor la creșterea valorii de utilitate publică. Măsura propusă aduce valoare adăugată pachetului de măsuri GALMMV prin viziunea integrării ariilor protejate Natura2000 în sistemul economico-social și de mediu.

3. Trimiteri la alte acte legislative:

Legislație europeană: Reg. (UE) nr. 1303/2013; Reg. (UE) nr. 1305/2013; Reg. (UE) nr. 807/2014; Directiva Habitate 92/ 43/ CEE; Directiva Păsări 2009/ 147/ CE

Legislație națională: Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România; H.G. nr. 971 din 2011 pentru modificarea și completarea H.G. nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România; **ORDIN nr. 46 din 12 ianuarie 2016 privind instituirea regimului de**

arie naturală protejată și declararea siturilor de importanță comunitară ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiarii direcți sunt Administratorii (custozii) ariilor protejate Natura 2000, UAT-urile (Primăriile) ce gestionează accesul până la sit-urile protejate (drumuri, etc), ONG-uri de mediu în parteneriate cu autoritățile, necesare legalității acțiunilor, proprietarii de terenuri agricole sau forestiere, GALMMV în situația specială. **Beneficiari indirecți** sunt persoane fizice, persoane juridice, cu locuința, sediul sau punctul de lucru situat în zona care vor beneficia de valoarea adăugată adusă zonei.

5. Tip de sprijin:

- Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- Plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art. 63 ale Reg. (UE) nr. 1305/2013, numai în cazul proiectelor de investiții;

6. Tipuri de acțiuni: eligibile și neeligibile:

Sunt sprijinite următoarele acțiuni (eligibile): Investiții tangibile și/sau intangibile ce au legătură cu îndeplinirea obiectivelor de biodiversitate, starea de conservare a speciilor și habitatelor, precum și investiții care sporesc valoarea de utilitate publică a unei zone Natura 2000.

Acțiuni neeligibile: Cheltuieli cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile; cheltuieli în conformitate cu art. 69, alin (3) din R (UE) nr. 1303/2013 și anume: dobânzi debitoare; taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau a prevederilor specifice pentru instrumente financiare; Investiții asociate obiectivelor Art. 21, 28, 30, 31 din Reg. (EU) 1305/2013.

7. Condiții de eligibilitate:

EG.11 Proiectul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite prin măsură; **Studii/analize de impact** - în cazul investițiilor;

EG.12. Corelarea activităților cu obiectivele planului de management;

EG.13. Încadrarea zonei vizate în lista ariilor protejate Natura 2000 sau zone cu valoare naturală ridicată din UAT-uri conform tabelului:

Arii protejate Natura 2000:

SIRUTA	Denumire localitate	Nume sit	Cod sit	Suprafața (Ha)
107083	ASUAJU DE SUS	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	2.97
107118	BAITA DE SUB CODRU	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	2.70
108106	FARCASA	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	1.75
179855	GÂRDANI	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	11.71
108268	MIRESU MARE	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	0.49
108918	SALSIG	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	2.02
108712	SATULUNG	Bârsău - Șomcuta	ROSCI0275	11.77
108491	REMETEA CHIOARULUI	Cheile Lăpușului	ROSCI0030	2.42

108268	MIRESU MARE	Cursul mijlociu al Someșului	ROSPA0114	5.80
107010	ARDUSAT	Someșul Inferior	ROSCI0436	0.81
107662	CICÎRLĂU	Someșul Inferior	ROSCI0436	0.74
138618	POMI	Someșul Inferior	ROSCI0436	2.41
106461	TĂUȚII MĂGHERĂUȘ	Someșul Inferior	ROSCI0436	1.02
106461	TĂUȚII MĂGHERĂUȘ	Bozânta	ROSCI0302	0.20

Tabel 1. Arii protejate Natura 2000

Zone cu valoare naturală ridicată:

SIRUTA	Denumire localitate	Nume sit	Cod sit	Suprafața
108491	REMETEA CHIOARULUI	-	-	-

Tabel 2. Zone HNV

8. Criterii de selecție:

Criterii LEADER: -

Criterii specifice măsurii:

CS.1. Suprafața deservită;

CS.2. Valoarea de utilitate publică a zonei Natura 2000 sau zonă cu înaltă valoare naturală propusă prin proiecte;

CS.3. Numar Sit-uri incluse;

CS.4. Numar UAT uri incluse.

Observație: Punctele 6,7,8 vor fi detaliate în documentele de implementare fără a aduce atingere Art. 49 din Reg. (EU) 1305/2013.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului:

Măsura implică operațiuni de utilitate publică negeneratoare de venit, și prin urmare intensitatea sprijinului este de 100%, în conformitate cu limitele maxime permise de ANEXA II - SUME ȘI RAȚE DE SPRIJIN la Reg. (EU) 1305/2013 - Art. 17(4).

Valoarea maximă a unui proiect este de 28342 EUR.

Se vor aplica regulile de ajutor de minimis în vigoare, conform prevederilor Regulamentului UE nr. 1407/2013.

10. Indicatori de monitorizare:

Indicatori LEADER: Cheltuieli publice totale - 28342 €

Indicatori specifici măsurii:

Număr estimat proiecte - 1;

Număr de acțiuni de creșterea vizibilității ariilor Natura 2000¹⁰ ;

Număr acțiuni legate de îmbunătățirea mediului

Aceștia vor fi monitorizați și evaluați în conformitate cu prevederile Art.34 din Reg.

¹⁰ Vezi Valoarea adăugată a măsurii

(UE) nr. 1303/2013, prin Planul de Evaluare ce va fi elaborat în perioada de implementare.

Fig.M4/4A. Logica de Intervenție a măsurii:

